

Abstrakt

Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP) je speciálním orgánem státní správy, jehož hlavním úkolem je vykonávat dozor nad dodržováním právních předpisů a rozhodnutí správních orgánů na úseku ochrany životního prostředí. ČIŽP byla založena v roce 1991 zákonem č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa. Ostatní složky působnosti Inspekce se k ní připojily následně během let 1991-1992. ČIŽP je podřízena ministerstvu životního prostředí, ředitel Inspekce je jmenován a odvoláván ministrem životního prostředí. Činnost inspekce je rozdělena do pěti základních oblastí: ochrana ovzduší, ochrana vody, odpadové hospodářství, ochrana lesa a ochrana přírody a krajiny. Postupně se do okruhu její působnosti začlenila i ochrana ozónové vrstvy Země, dodržování právních předpisů souvisejících s nakládáním s chemickými látkami, problematika obalů, geneticky modifikovaných organismů, integrovaná prevence a kontrola znečišťování a obchodování ohrožených druhů rostlin a živočichů. Hlavním úkolem Inspekce je provádět kontroly, prověrky, šetření a revize, ukládat pokuty za porušení povinností na úseku ochrany životního prostředí a nápravná opatření. Kompetence Inspekce upravuje výše zmíněný zákon č. 282/1991 Sb., a další zvláštní zákony týkající se ochrany životního prostředí, tzv. složkové zákony.

Podle své územní působnosti se ČIŽP člení na 10 oblastních inspektorátů (Praha, České Budějovice, Plzeň, Ústí nad Labem, Liberec, Hradec Králové, Havlíčkův Brod, Brno, Olomouc, Ostrava) a ředitelství. V současné době zaměstnává 663 pracovníků, z nichž 80% tvoří inspektoři.

Tato diplomová práce se skládá z pěti základních částí. První část je úvodem do problematiky správního dozoru, který je pojmovým znakem činnosti inspekce. Tato část se zabývá ochranou životního prostředí, právním nástroji, které slouží k této ochraně a správním dozorem podrobně. Část druhá se týká přímo ČIŽP, historie jejího vzniku, organizace a vztahy s ostatními orgány ochrany životního prostředí. Jádrem této práce je část třetí a čtvrtá, které pojednávají o věcné působnosti Inspekce a jejich jednotlivých kompetencích. Poslední část se zabývá zahraničními aktivitami ČIŽP, neboť ty představují v první řadě inspiraci k efektivnější činnosti Inspekce a lepší ochraně životního prostředí jako takového. Cílem této práce je přiblížit činnost ČIŽP, její

postavení v soustavě orgánů ochrany životního prostředí a poukázat na nedostatky právní úpravy, které znesnadňují její činnost.

Navzdory tomu, že v právní úpravě kompetencí ČIŽP se vyskytuje spousta nedostatků a nejasností, je tato Inspekce nenahraditelným orgánem dozoru v oblasti ochrany životního prostředí. ČIŽP je velmi úzce specializovaným orgánem státní správy, jehož součinnost je často nezbytná pro činnost jiných správních orgánů.